

սին՝ նրանց տեղեկագիրն ու հաշիւները եւ ընդհանրապէս նոր Զուղայի հայ ժողովրդի ու մասնաւորապէս շրջանիս գիւղերի զրու-
թեան մասին եւ ուրիշ յայտարար յո-
գուածներ ժողովրդական ընթերցանութեան
համար: Ահա Լրաբերի գլխաւոր նպա-
տակը:

Նրբ Բաղրատ վարդ. Վարդապետեանն
սկսեց հրատարակել Նոր-Զուղայի Լրաբերը,
նա օժտուած էր խմբագիր-հրատարակչի տա-
ղանդով: Այդ վեհ կոչման արժանաւորա-
պէս ծառայելու համար նա ունէր նախա-
պատրաստութիւն, բազմակողմանի գիտու-
թիւն, ծանօթ էր ֆրանսերէն եւ Ռու-
սերէն լեզուներին: Այս մտաւոր հարուստ
պաշարի հետ, նա միացրել էր նաեւ եր-
կաթէ կամք, աննկու ոգի եւ հաստա-
տամտութիւն: Այդ ամէնն ունէր Բաղրատ
վարդապետը: Դա այն հազուագիւտ հո-
գեւորականներից է, որ կարծես կոչուած է
ծառայելու հայ ժողովրդին: Նա մի միւ-
թարական բացառութիւն է հայկական
տխուր իրականութեան մէջ: Ահա այդպի-
սի յատկութիւններով օժտուած հրատա-
րակչի խմբագրութեամբ է, որ ասպարէզ
է գալիս Լրաբերը:

Լրաբերը բաւական ճոխ է բովան-
դակութեան կողմից: Բաղկացած է 4—6
մեծադիր էջերից: Սկզբում հրատարակ-
ւում է ամիսը մի անգամ, իսկ 1905
Ապրիլ ամսից յետոյ դառնում է երկամ-
սեայ: Հրատարակուելով Լրաբերը դառնում
է Զուղահայ ժողովրդի զգացմունքների միակ
արտայայտիչը: Նրա զրօշ շուրջ համա-
խմբւում են անմիջապէս ժամանակի նորա-
գոյն իդէալներով սնած եւ առաջադէմ
գաղափարներով համակուած ինտելիգենտ
ոյժերը, որոնք հրապարակի վրայ դնում
են մի շարք հասարակական, ընտանեկան,
գրական, կրթական եւ այլն խնդիրներ: Այս-
տեղ դուք կը տեսնէք նաեւ Զուղահայ
կիներ, որ դուրս գալով ընտանեկան նեղ
շրջանից եւ արհամարհելով ամէն տեսակ

նախապաշարում՝ մասնակցում է ժամա-
նակի կուլտուրական հոսանքին:

Լրաբերի ամենափայլուն բաժինը կազ-
մում են խմբագրականները: Լուրջ, մտած-
ւած, կենդանի եւ անկեղծ զգացմունքով
տողորուած առաջնորդներ են դրանք, որ
հմայում, ոգեւորում են եւ կարգացողն
առանձին հաճոյքով է թերթում այդ
էջերը: Գրեթէ՝ ոչ մի դուռածք, ոչ մի
կտոր այնքան խոր ազդեցութիւն չի թող-
նում ընթերցողի վրայ, որքան այդ վար-
դապետի վառվառն, անկեղծ ոգով առ-
գորուած յոգեւածները: Բաց արէք օրգանը,
շրջեցէք թերթիկները եւ ահա նրանք շա-
րան-շարան կը պատկերացնեն ձեր առաջ՝
“նոր տարւայ առթիւ”, “մեր գաղութ-
ների վիճակը”, “Քրիստոս յարեաւ ի մե-
ռելոց”, “Զսփուկենք անցեալով”, “Հայոց
տառերի գիւտի 1500 ամեակի առթիւ”,
“խօշրան տարածւում է, պատրաստ եւ
զուշ պիտի լինել”, “Դժբախտ է զիւ-
ղացին”, “բարոյական հրէշներ շատ ունիք”,
“Ծուսահատ մի՛ թողնէք թշուառներին”,
եւ այլն:

Այդ բոլորի մէջ կը նշմարէք դուք
տաղանդաւոր վարդապետի ամբողջ աշխար-
հայեացքը, նրա առաջադէմ գաղափար-
ներն ու ոգին: Նա հետեւում է ժամա-
նակալից կեանքի երեւոյթներին, մերկաց-
նում մեր բարոյական ախտերը եւ կոչ է
անում դ՛պի աշխատանք, դէպի ինքնա-
ճանաչութիւն եւ ինքնաքննութիւն:

Այնուհետեւ Լրաբերում առաջնա-
կարգ տեղ է բռնում բանասիրական
բաժինը եւ կամ Փեղեկետունը: Այդ տեղ
դուք կը գտնէք պատմական լուրջ ու սուսնա-
սիրութիւններ՝ “Ե. դարու նշանակու-
թիւնը մեր պատմութեան մէջ” — Ա.
Ղազարեանի. “Մեր 1907 դարու գրակա-
նութեան մասին” — Ռ. Բաջբերունու.
“Տպաւորութիւններ” — Ուսանողի. “Ար-
ձագանքներ” — Հրանտ Փալեանի. “Գծեր”,
— Ա. Բէնի. “Աշակերտի յիշատակարա-

լրաբերն իր ամենամաքուր իդէալներով դառնում է վերանորոգիչ, յեղափոխիչ Զուղասայ կեանքի մտաւոր, բարոյական վերածնութեանը: Նրանով ժողովրդի մտաւոր հորիզոնն ընդարձակւում է եւ հարստանում: Իսկապէս Զուղասայ ժողովուրդն իր կուլտուրական յատկութիւններով շատ բան պարտական է Նոր-Զուղայի Լրաբերին: Եթէ երբեք նա հասել է որոշ ազգային ինքնագիտակցութեան եւ այսօր ձգտում է ազգային դաստիարակութեան՝ նա մեծ մասամբ պարտական է այդ Լրաբերին: Թէեւ ամագիրն ամբողջ 4 տարւայ կեանք է ունենում, 1908 թուին ինչ ինչ հանգամանքների պատճառով դադարում՝ սակայն նա կարմիր թելն նման անմոռանալի մի հետք է թողել իր ետեւից եւ այսօր պատուաւոր տեղ է զբաղում Զուղասայ տարեգրութեան եւ հայ լրագրական պատմութեան մէջ:

Նոր-Զուղաս:

ԱՐԱՄ ՆՐԵՄՅԱՆ

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ԲԱՌԱՔՆՆԱԿԱՆ ՆՈՐ ԴԻՏՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(Հարաւային-արեւելեան Կիւն):

պատուել:

197. "Նորա եւ զանազան բժշկութեան արմատոց ազդեցութեան բերեալ զգոյշ-զգոյշ լուցանեն", Ա. Գ. Թ., էջ 4. Ը. չունին "զգոյշ-զգոյշ" իսկ է, որ է բոլոր վեներիկեան տպագրութիւնը, չունին "զգոյշ-զգոյշ", հրատարակիչն է որ կ'ուղղէ եւ կ'ընթերցուի յառաջընթացութիւնս "միացնելով երկու ընթերցողները", այս սրբազրական փորձով սակայն բոլորովին կը խանդարուի հատուածիս դասական շարադասութիւնը՝ նման "իւրով փառաւորեաց համբերութեամբ", էջ 46 եւ այլն ձեւերու, որոնց մասին ընդարձակօրէն խօսեցայ վերը՝ Թիւ 282 "Կոստանտին" բային տակ. ուստի շարադրութեան նախկին դասական կեղծպա-

րանքը անեղծ պահելու համար, պէտք է անհրաժեշտօրէն ջնջել "զգոյշ-զգոյշ" բառը, որ ծնունդ առած է առնթրեակաց "զգոյշ-զգոյշ" բառին նմանագրութեան, եւ "զգոյշ-զգոյշ" ըմբռնել իբրեւ գոյական՝ "զգոյշ-զգոյշ". Ա. Գ. Թ. անգիշտ կարծես յատուկ նման ասութիւններու համար տես միայն "յապականութիւն դարձուցանէր զնախնի քաղաքացին եւ աւանացն ցանկալեաց", էջ 16, "եւ ոչ զբնիկ գանին գրեաց ինչ զվիշտս" (?), էջ 60, "իբրեւ զի շարադրութիւն (կնիք Հաւատոյ ունի "շարադրութիւն" տարբերութիւնը, էջ 155) կերպարանացն զոր առն՝ բարձրացուցանէր", էջ 203, "զիստեալ հաւան բարձրացուցանէ, յայտ արարեալ զնախնի կամացն", էջ 365 եւ այլն:

սողմնալ:

198. "Եւ տես զհարգ զամենայն չարիս թողեալ եւ զայն եւեթ դէն՝ որ դեռ առժամայն "ողիւ" մտեալ արծարծէր", Ոսկեբ. Մեկն. Մթթ. Բ., էջ 557, Հ. Բ. իբրեւ ուղիղ ձեւ մը յառաջ կը բերէ հատուածը եւ խնդրական բառը կը մեկնէ "սողել, սողողիլ, սպրդիլ, յն. մի բայ՝ սփոքմէս, իբր յարամի ի ներքս մտանել կամ դարանել, ում. տակէն բանիլ", (Բ., էջ 727), նոյնպէս ունին նաեւ Ջախջախեան "ողիւ = սողողիլ, սպրդիլ" եւ Չալըխեան՝ "կիրմէք" այս հեղինակութիւններու հանդէպ եւ կը կարծեմ թէ՛ քանի որ "ողիւ" կամ "ողիւ" արմատ մը գոյութիւն չունի "ողիւ" նշանակութեամբ, անծանօթ այս բայը պէտք է ուղղել եւ սովորական ձեւին համաձայն ընթերցուի "ողիւ մտեալ":

ստանալ:

199. "Եւ ցԱմսիս ասացին մի մարգարէանար դու յանուն Տեառն եւ մի ուսուցանեմ զտունդ "ողիւ" Զ. Գ. Թ., էջ 388, այս հատուածը զոր Antoenlli բառական կը թարգմանէ domum istam rebellium, էջ 448, պէտք է անպայման սրբագրել առորի բնագրի վրայէն եւ ընթերցուի "եւ մի ուսուցանեմ զտունդ Սողիւ", այս տեղիքը Եօթանասինց թարգմանութիւնը կը կարդայ "մի մարգարէանար ի վերայ Խորայէի եւ մի ժողովր ժողովր ի վերայ տանն Յակովբու", Ամսիս, էջ 16 = μη προφήτευσ ἐπὶ τὸν Ἰσραήλ, καὶ οὐ μη ὀχλαγωγῆσθης ἐπὶ τὸν οἶκον Ἰακώβ:

ստանալ:

200. "Քանզի եւ չարագործք մինչ ի բանտին իցեն աներկիւզս կեան, եւ յորժամ յատեանս առաջի "ողիւ" տանիցին՝ ապա կարի ահաբեկ